

Verslag internetconsultatie wetsvoorstel Basisregistratie personen (BRP)

De internetconsultatie heeft vijf reacties opgeleverd. Op twee punten is mede naar aanleiding van die reacties een wijziging aangebracht. Dit betreft in de eerste plaats de registratie van de datum van adreswijziging in de basisregistratie personen. In artikel 2.20 van het wetsvoorstel is nu bepaald dat indien tijdig aangifte is gedaan van de adreswijziging, de in de aangifte vermelde datum van adreswijziging (en dus niet de datum van de aangifte, zoals voorheen) in de basisregistratie wordt opgenomen. Uit artikel 2.39 volgt dat er sprake is van een tijdige aangifte, indien deze niet eerder dan vier weken vóór de beoogde adreswijziging en niet later dan de vijfde dag na de adreswijziging heeft plaatsgevonden. Op deze wijze wordt in de registratie van de adreswijziging een betere aansluiting op de werkelijke verhuisdatum bereikt. De tweede wijziging is een toelichting ten aanzien van het begrip 'wonen' in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 1.1.

Hieronder een specifieke reactie op de aangeleverde opmerkingen/vragen:

1. Vraag/opmerking

Het is een onvermijdelijke ontwikkeling, hoezeer men er ook tegen kan zijn, maar om aan de bezwaren tegemoet te komen is het noodzakelijk, dat de betrokkene onmiddellijk op de hoogte wordt gesteld van de instelling / personen die om zijn / haar gegevens heeft gevraagd, inclusief contactgegevens. Een gewaarschuwd mens telt voor twee, zodat hij / zij naar gelang de situatie maatregelen kan nemen.

Reactie

Op grond van artikel 3.20 BRP kan iedere burger kosteloos bij het college van burgemeester en wethouders opvragen aan wie zijn gegevens de afgelopen 20 jaar zijn verstrekt. Het zou echter tot onevenredige administratieve kosten leiden indien de overheid zelf actief, iedere burger telkens op de hoogte zou moeten stellen van het feit dat zijn of haar gegevens aan een (overheids)orgaan zijn verstrekt. Daar komt bij dat het wettelijk regime rondom de verstrekking van persoonsgegevens zodanig is vormgegeven dat de privacy van de burger zoveel mogelijk is gewaarborgd. Het college Bescherming Persoonsgegevens houdt toezicht op de naleving van deze regels.

Op www.burgerservicenummer.nl kunt u zien aan welke organisatie, welke persoonsgegevens voor welke doeleinden worden verstrekt.

2. Vraag/ opmerking

Toen ik las dat registratie ook over niet ingezetenen ging dacht ik: aha dan kunnen we een beter zicht krijgen op de arbeidsmigranten / seizoensarbeiders, die niet hun vaste verblijfplaats hebben in Nederland. Deze groep is vaak niet terug te vinden in de basisregistratie waardoor ze vaak uit het zicht zijn. Wanneer het nu zo is dat deze personen zich toch ergens inschrijven is het zicht er wel. Wat dan echter nodig is, is een verplichting voor dit soort groepen om zich ergens in te schrijven. Ik heb een dergelijke verplichting niet teruggelezen in de wet.

Reactie

Er zijn tal van redenen voor personen die geen ingezetenen van Nederland zijn om gedurende enige tijd in Nederland te verblijven. Het kan gaan om verblijf vanwege vakantie, bezoek aan bekenden, bijwonen van congressen, werkbezoek van een vestiging van de organisatie waarvoor ze werken, een korte cursus, (een deel) van een studie, het verrichten van

seizoensarbeid of andere vormen van arbeid etcetera. Er kan ook sprake zijn van een combinatie van redenen om tijdelijk in Nederland te verblijven.

De basisregistratie personen biedt de mogelijkheid aan niet-ingezetenen om zich in te schrijven. Ze biedt ook de mogelijkheid aan een aangewezen bestuursorgaan om personen aan te dragen voor inschrijving. Het zijn echter de niet-ingezetenen zelf en de aangewezen bestuursorganen die beslissen of ze van deze mogelijkheid gebruik maken. Als een sector zoals de arbeidssector of de onderwijssector behoefte heeft aan inschrijving van een groep niet-ingezetenen waar zij veel te maken heeft, dan kan zij die inschrijving bewerkstelligen. En als een niet-ingezetene dat wenst, dan kan hij besluiten zich in te laten schrijven. De wet bevat echter geen verplichting voor (groepen) niet-ingezetenen om zich in de basisregistratie in te laten schrijven.

Het kan zinvol en/of nodig zijn dat informatie over een of meerdere groepen van niet-ingezetenen wordt verzameld. Voor personen die in Nederland werken kan informatie over de personen relevant zijn voor het heffen van belastingen en premies, voor personen die hier tijdelijk studeren kan informatie over hen relevant zijn voor de administratie van studerenden bijvoorbeeld met het oog op de bekostiging van onderwijsinstellingen en de huisvesting. Voor andere groepen personen die hier verblijven, hoeft geen behoefte te zijn aan informatie over hen. Daarbij kan gedacht worden aan personen die hier (kortstondig) vakantie houden of een congres bijwonen.

De behoefte aan informatie over groepen van niet-ingezetenen hangt daarmee af van de groep in kwestie en wordt daarmee sectoraal bepaald. De informatiebehoefte over arbeidsmigranten en seizoensarbeiders kan afkomstig zijn vanuit de sector die zich met (het functioneren van) de arbeidsmarkt bezig houdt; de informatiebehoefte over studerenden kan afkomstig zijn vanuit de sector die zich met onderwijs bezig houdt.

De registratie van gegevens over niet-ingezetenen beoogt niet om in al deze sectorale behoeften aan informatie te voorzien. Ze voorziet in de vastlegging op één plaats van enige algemene gegevens over niet-ingezetenen. Daartoe behoort niet een aanduiding van de reden(en) waarom een niet-ingezetene zich tijdelijk in Nederland bevindt. Opname van een dergelijk vluchtig en sectoraal gebonden gegeven past in het geheel niet bij de aard van de basisregistratie.

3. Vraag/opmerking

Overwogen zou moeten worden om ook e-mail en evt. (mobiel) telefoonnummer op te nemen, of dit in de toekomst mogelijk te maken. E-mail is boven post te verkiezen vanuit het oogpunt van duurzaamheid. Het e-mailadres als authentiek gegeven zou hier aan bij kunnen dragen.

Reactie

Inwoners van Nederland worden in de basisregistratie opgenomen met een woonadres of briefadres. Een briefadres is een adres waar voor betrokkene bestemde geschriften in ontvangst worden genomen. Op deze adressen is altijd een persoon bereikbaar voor communicatie van de overheid en is een persoon ook fysiek traceerbaar via dat adres en dat adres is niet vluchtig. Daarmee zijn de gegevens woonadres en briefadres controleerbaar. Dit geldt niet voor een e-mail adres: dit gegeven is vluchtig en betrokkenen is niet via dat adres fysiek bereikbaar. Verder kan op grond van de Algemene wet bestuursrecht een burger ook niet verplicht worden om een e-mail adres beschikbaar te stellen voor communicatie van de overheid. Om de burger toch altijd te kunnen bereiken wordt daarom het woonadres of briefadres gebruikt. Als een overheidsinstantie dat gegeven nodig heeft voor de uitvoering van zijn taak, dan haalt hij dit gegeven uit de basisregistratie in plaats van het gegeven (nogmaals) aan de burger te vragen. Dit volgt uit de verplichting voor overheidsinstanties om de authentieke gegevens (waaronder het woonadres en briefadres) uit de basisregistratie te

gebruiken. Dat wil niet zeggen dat tussen een overheidsinstantie en een burger in bepaalde gevallen niet de behoefte en wens bestaat om (ook) op een andere manier te communiceren, bijvoorbeeld door een e-mail te sturen in plaats van een brief naar het woonadres. Deze mogelijkheid is er bijvoorbeeld met MijnOverheid (zie <https://mijn.overheid.nl/>). Dit kan inderdaad een bijdrage leveren aan een meer duurzame manier van communiceren. Het opnemen in de basisregistratie of authentiek maken van de e-mail adressen of telefoonnummers is hiervoor niet nodig.

4. Vraag/opmerking

Een opmerking over de artikel 2.19 lid 4 en 2.20 lid 3b. Hierin staat dat de datum aanvang van het adres de datum geldt van de ontvangst van de aangifte. Hiermee wordt weer in de hand gewerkt dat de BRP nog steeds een administratieve werkelijkheid weergeeft. Door in deze situaties niet de datum van aangifte, maar de datum van vestiging c.q. de datum van bewoning op te nemen wordt recht gedaan aan de gepubliceerde uitgangspunten dat de GBA/BRP de feitelijke werkelijkheid dient weer te geven.

Reactie

De artikelen 2.20 en 2.38 en de toelichtingen daarbij zijn zo aangepast dat het ook mogelijk is om bij aangifte na adreswijziging, de datum van adreswijziging op te nemen (tot vijf dagen terug). Dan kan bijvoorbeeld de datum van 29 december 2010 worden opgenomen als datum van verhuizing, indien de aangifte is gedaan op 2 januari 2011.

De termijn van vijf dagen is zo gekozen dat tegemoet wordt gekomen aan de wens van burgers en afnemers om meer de feitelijke datum van verhuizing op te nemen, waarbij tegelijkertijd de kwaliteit van de gegevens in de basisregistratie hoog wordt gehouden: de burger mag daartoe niet te lang de mogelijkheid hebben om de datum van adreswijziging met terugwerkende kracht op te laten nemen omdat een verhuisdatum die verder in het verleden ligt niet goed feitelijk is te controleren.

5. Vragen/opmerking van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG)

Vraag/opmerking

Biedt artikel 3.2 in samenhang met artikel 3.1 ingeval van vernieuwing van het autorisatiebesluit voldoende grondslag voor inwilliging van een namens de gerechtsdeurwaarders gedaan verzoek van het bestuur van de SNG, eventueel het bestuur van de KBvG, de gerechtsdeurwaarders gegevens te verstrekken? Voor het geval dit niet zo is, stelt de KBvG voor dat het wetsvoorstel de mogelijkheid tot vertegenwoordiging door één van deze besturen zal openen.

Reactie

Artikel 3.2 lid 2 stelt dat de minister het besluit neemt op verzoek van het overheidsorgaan. Deze formulering laat de mogelijkheid open dat het verzoek door een vertegenwoordiger wordt ingediend, zoals de SNG of de KBvG. Dit is ook de bestaande situatie. Naar aanleiding van het verzoek zoals dat door de SNG wordt ingediend, wordt een autorisatiebesluit opgesteld waarbij in een bijlage de gerechtsdeurwaarders worden opgenomen die door middel van dat besluit worden geautoriseerd. Deze wijze van behandeling zal vooralsnog niet wijzigen. In deze is er dus geen wijziging ten opzichte van de huidige situatie.

Wellicht ten overvloede wijzen wij u er wel op dat de SNG uitdrukkelijk door de betreffende deurwaarder gemachtigd moet worden om de aanvraag namens hem in te dienen. Daarnaast moet de SNG ook gemachtigd worden om de gegevens namens de deurwaarder in ontvangst te nemen en dus als bewerker op te treden.

Vraag/opmerking

Krachtens artikel 2.7 behoren tot de data die in de basisregistratie worden opgenomen de gegevens over curatele en over het gezag dat over de minderjarige wordt uitgeoefend. Kortgeleden reageerde de KBvG op het voor consultatie gepubliceerde concept wetsvoorstel tot wijziging van enkele bepalingen van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek inzake curatele, onderbewindstelling ter bescherming van meerderjarigen en mentorschap ten behoeve van meerderjarigen. Onderdeel H van dat voorstel voorziet in een openbaar register waarin aantekening wordt gehouden van rechtsfeiten die betrekking hebben op curatele en op het bewind ter bescherming van meerderjarigen. Dit laatste is nieuw. Het vult een bekend hiaat in de bescherming van de rechthebbende wiens goederen onder bewind zijn gesteld.

Wat de uitoefening van het bewind betreft volgt de rechthebbende de woonplaats van de bewindvoerder. In zoverre heeft hij een afhankelijke woonplaats, vergelijkbaar met de afhankelijke woonplaats van de minderjarige en de onder curatele gestelde. De KBvG steunt de inrichting van het register in de aangegeven zin. Het wetsvoorstel strekt ertoe dat curatele altijd wordt ingeschreven, bewind alleen als de rechter dit heeft bepaald. De KBvG bepleit dat de beschikking tot instelling van het bewind en de benoeming van de bewindvoerder altijd zullen worden ingeschreven. Eén van de gegevens over een beschermingsbewind is de woonplaats van de bewindvoerder. Voor zover de rechthebbende woont in een instelling, bedoeld in artikel 2.39, zal het zelden nodig zijn dat hij een briefadres kiest. Hij heeft immers reeds een bekende afhankelijke woonplaats.

De KBvG stelt voor dat, indien het zojuist genoemde voorstel wet wordt, onder de algemene gegevens, bedoeld onder a eerste lid van artikel 2.7, ook worden opgenomen: gegevens over beschermingsbewind, voorzover deze blijken uit het ter griffie van de rechtbank te 's-Gravenhage berustende openbare register van rechtsfeiten die betrekking hebben op curatele en bewind, bedoeld in titel 19 van Boek 1 BW.

Reactie

Het door u genoemde voorstel tot wijziging van het BW is een voorstel dat onderzoek behoeft naar de vraag of opname van een nieuw gegeven over bewind in de basisregistratie personen nodig is. Onder het wetsvoorstel BRP blijft immers, net als onder de huidige wet GBA, het uitgangspunt dat de basisregistratie personen is bedoeld om algemene basisgegevens te verstrekken die afnemers ondersteunen bij de uitvoering van hun taken in de publiekrechtelijke sfeer. Dit betekent dat een afweging moet worden gemaakt welke van de vele gegevens die over een persoon beschikbaar zijn in de basisregistratie worden opgenomen.

Er zijn afspraken gemaakt in de Stuurgroep mGBA dat er een aantal stappen wordt genomen bij verzoeken tot wijziging van de gegevensset. Die afspraken betreffen: het bepalen van de inhoud van het verzoek, een uitvoeringstoets/impactanalyse (inclusief kosten en baten), beslissen tot al dan niet opnemen (inclusief financiering) en implementatie.

Aangezien de gegevens over beschermingsbewind nog niet beschikbaar zijn in het curateleregister is het tot die tijd in ieder geval niet mogelijk om de gegevensset van de BRP uit te breiden. Het wetsvoorstel tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek (BW) om dit mogelijk te maken, is nog niet naar de Tweede Kamer gestuurd en op dit moment is niet te zeggen hoe lang het duurt tot het voorstel in werking treedt en of dat in ongewijzigde vorm zal zijn. De voortgang van het voorstel tot wijziging van het BW zal in ieder geval door het ministerie van BZK in de gaten worden gehouden en bovenstaande procedure tot wijziging van de gegevensset zal worden gestart zodra de parlementaire behandeling voldoende duidelijkheid heeft geboden.

Vraag/opmerking

De KVbG vraagt om een bevestiging dat onder de nieuwe wet evenmin als nu onder de Wet GBA de gerechtsdeurwaarder verplicht zal zijn om de informatie te gebruiken die als authentiek gegeven beschikbaar is.

Reactie

Dat uitgangspunt kan inderdaad bevestigd worden. Het gaat er in artikel 1.7 om dat een bestuursorgaan die bij de vervulling van zijn taak informatie over een ingeschrevene nodig heeft die in de vorm van een authentiek gegeven beschikbaar is in de basisregistratie, dat gegeven ook moet gebruiken voor die informatie. In het door de KVbG genoemde voorbeeld heeft een gerechtsdeurwaarder informatie nodig over de naam en woonplaats. Als nu bij amvb net als nu als authentieke gegevens worden aangewezen de voornamen, achternaam en woonplaats, dan is de gerechtsdeurwaarder op grond van art. 45 Rv dus enkel gehouden om daarvan de achternaam en woonplaats te gebruiken. Uit artikel 1.7 Wet GBA volgt wel dat hij geen andere achternaam of woonplaats mag gebruiken dan die hij uit de basisregistratie personen heeft verkregen. Dit alles uiteraard met uitzondering van de situaties zoals opgenomen in artikel 1.7, tweede lid, waar overigens ook een uitzondering voor verplicht gebruik is opgenomen voor gevallen waarin 'bij wettelijk voorschrift anders is bepaald', maar daaraan wordt in de verhouding art. 45 Rv en art. 1.7 Wbrp naar onze mening niet toegekomen.

Vraag/opmerking

Wat de gerechtsdeurwaarder betreft ligt de kern van de regeling in het derde lid van artikel 1.11, dat bepaalt dat het overheidsorgaan zorgt dat de uitwisseling van zijn berichten in verband met de systematische verstrekking van gegevens van zijn kant geschiedt overeenkomstig de regels, als bedoeld in artikel 1.10. De KBvG gaat ervan uit dat de bij of krachtens AMvB of ministeriële regeling te stellen regels naar strekking en last overeen zullen komen met de regels die nu uit de wet GBA en daarop gebaseerde lagere regelgeving voortvloeien.

Reactie

Er is geen beleidswijziging beoogd. De eisen en verplichtingen die aan afnemers worden gesteld zullen van een gelijkwaardig niveau zijn als op dit moment. Natuurlijk zal één en ander wel aangepast worden aan de stand van de techniek en aan nieuwe behoeften. Dit staat echter los van het wetsvoorstel BRP en kan bij de wet GBA ook het geval zijn. Wanneer er wijzigingen aan de orde zijn, dan zullen deze met de vertegenwoordigers van de betrokken afnemers worden afgestemd.

Vraag/opmerking

artikelen 1.14 en volgende:

Onder de huidige autorisatie geschiedt de verstrekking van gegevens aan Gerechtsdeurwaarders op voet van betaling van een bijdrage via de SNG. De KBvG gaat ervan uit dat hier onder de nieuwe wet geen verandering in zal worden gebracht.

Reactie

De nieuwe wet heeft geen effect op de wijze van betaling van de Gerechtsdeurwaarders. Dat de bijdrage voor de in stand houding van het systeem (art. 1.16) in het geval de Gerechtsdeurwaarders via de SNG loopt, staat los van het wetsvoorstel. De facturering kan dus, net als nu, via de SNG worden afgehandeld.

Vraag/opmerking

De KBvG gaat ervan uit dat de gerechtsdeurwaarder geen taak zal krijgen ten aanzien van de uitvoering van artikel 2.6. Een oordeel omtrent de verblijfsrechtelijke positie van een persoon komt hem niet toe.

Reactie

Het is correct dat de gerechtsdeurwaarder geen taak heeft ten aanzien van de uitvoering van het bepaalde in artikel 2.6 Wet Brp. Dit artikel is blijkens de Memorie van toelichting bedoeld voor geprivilegieerden.

Vraag/opmerking

De KBvG verzoekt in de memorie van toelichting te bevestigen dat de terugmeldplicht van de gerechtsdeurwaarder in overleg met de KBvG wordt gepreciseerd.

Reactie

In uw brief verzoekt u in de memorie van toelichting te bevestigen dat u wordt ondersteund bij de invulling van de verplichting tot terugmelding. Ik wijs u erop dat de GBA bij wijziging van de wet in april 2007 een basisregistratie is geworden. Dit wetsvoorstel brengt hier geen verandering in. Afnemers zijn sinds 1 januari 2010 verplicht bij de uitvoering van hun taken te putten uit de authentieke gegevens in de GBA. Bij gereede twijfel over de juistheid van de uit de GBA verstrekte authentieke gegevens dient hiervan mededeling te worden gedaan (terugmelding). Uiteraard is de vraag of sprake is van gereede twijfel mede afhankelijk van het werkproces en de bron van informatie van de specifieke afnemer. Daarbij speelt mee de wijze waarop de afnemer is georganiseerd. De Stichting Gerechtsdeurwaarders Nederland kan voor uw organisatie de aansluiting regelen.

Vraag/opmerking

Artikel 3.20 verlengt de termijn, nu door artikel 103 Wet GBA op één jaar gesteld, tot twintig jaar. De in de basisadministratie opgenomen persoonsgegevens worden in beginsel eeuwig bewaard. Het gaat om de termijn van de bewaring van de informatie omtrent de verstrekking van deze gegevens. Na een prejudiciële beslissing van het EU Hof van Justitie bevestigde de Raad van State dat de termijn van één jaar te kort is. Het wetsvoorstel relateert de nieuwe bewaartermijn aan de lange verjaringstermijn van artikel 3:310 lid 1 BW. Ter toelichting daarvan vermeldt de memorie van toelichting: Indien een verstrekking onrechtmatig is of niet de juiste gegevens bevat dan wel de ontvanger van de gegevens niet op basis van de juiste gegevens heeft gehandeld, bestaat de mogelijkheid dat de betrokkene hierdoor schade lijdt. Is er schade geleden, dan kan betrokkene een eis tot schadevergoeding instellen op grond van onrechtmatige daad (art. 6:162 BW).

Een rechtsvordering tot vergoeding van schade kan niet alleen tegen de Staat of een gemeente maar ook tegen een gerechtsdeurwaarder worden ingesteld, namelijk indien hem – als een voor de gegevensverwerking verantwoordelijke overheidsinstantie – kan worden verweten dat hij niet op basis van de juiste gegevens heeft gehandeld. Aan de gelding van de wet op dit stuk kan de gerechtsdeurwaarder zich uiteraard niet onttrekken, indien hij dat al zou willen.

Daarmee is niet gezegd, zeker niet in de relatie tussen de betrokkene en de gerechtsdeurwaarder, dat de bewaartermijn even lang moet zijn als de verjaringstermijn. De betekenis van beide termijnen verschilt. Daargelaten dat de wet voor de gevallen die in de praktijk het meest voorkomen de korte verjaringstermijn van vijf jaar hanteert, de verjaring strekt omwille van de rechtszekerheid tot bevrijding van de schuldenaar van een eventuele rechtsvordering. Of de schuldenaar zijn vordering niet allen kan instellen, maar in rechte ook kan handhaven indien deze wordt tegengesproken, zal onder meer afhangen van het bewijs dat hij van zijn stellingen kan bijbrengen.

Bij de bewaartermijn gaat het om de vraag, hoelang in redelijkheid van een partij kan worden verlangd dat zij gegevens bewaart die haar tegenpartij in een eventueel civiel geding als bewijs tégen haar zal kunnen gebruiken. Zolang zij bewaart, riskeert zij een actie van haar wederpartij uit artikel 843a Rv, met inbegrip van het bewijsbeslag waarvoor dit artikel een grondslag biedt. De gerechtsdeurwaarder is openbaar ambtenaar en ondernemer. Van hem kan worden gevergd dat hij boeken, bescheiden en andere gegevensdragers bewaart gedurende de bewaartermijn die ondernemers in het algemeen in acht moeten nemen: de termijn van zeven jaren, genoemd in artikel 2:10 BW.

Verplicht de Wet basisregistratie persoonsgegevens de Minister respectievelijk het college van B&W, de informatie omtrent de verstrekking van deze gegevens gedurende twintig jaren te bewaren, dan noodzaakt dit de gerechtsdeurwaarder zijn dossiers even lang te bewaren, niet slechts met de oog op het belang van zijn potentiële civiele tegenpartij, ook om tegen een claim van die partij gewapend te zijn. Is de verstrekking van gegevens nog een enkelvoudig feit, het handelen op basis van gegevens zal doorgaans een reeks van feiten opleveren, feiten die worden gedocumenteerd met het complete dossier.

Realiteitszin gebiedt, deze consequentie te zien in verhouding tot het werkelijke probleem, dat wil zeggen het probleem zoals het zich in de praktijk openbaart. Via de SNG werden in 2008 3 miljoen GBA-berichten uitgewisseld, in 2009 3,8 miljoen. Op deze aantallen systematisch verstrekte gegevenspakketten ontvangt de SNG één à twee keer per jaar het bericht dat iemand wil weten welke gerechtsdeurwaarder gegevens omtrent hem verstrekt heeft gekregen.

Verlenging van de bewaartermijn tot twintig jaren vergt een aanpassing van de administratieve organisatie van de gerechtsdeurwaarder die in verhouding tot de omvang van het probleem dat ermee zou worden opgelost buitenproportioneel is.

Indien de wetgever de bewaartermijn voor Minister en B&W toch op twintig jaren wil stellen, mede in aanmerking genomen dat dit voor de verstrekkers geen buitensporige last oplevert, is het zojuist opgemerkte niettemin reden, voor de verwerkers te voorzien in een kortere termijn. Ontkoppeling zou hierin kunnen bestaan dat uit de informatie, die twintig jaar wordt bewaard, slechts een in algemene termen gestelde mededeling gedaan wordt zodra er zeven jaren na de verstrekking zijn verstreken.

Stel de betrokkene dat de gerechtsdeurwaarder heeft gehandeld op basis van onjuiste gegevens, dan is daarmee tevens aan de orde of de gerechtsdeurwaarder heeft gehandeld zoals een goed gerechtsdeurwaarder betaamt. Van belang is hier, dat het Gerechtshof Amsterdam als tuchtrechter in appèl op 21 februari 2008, LJN BC8315, heeft beslist dat de gerechtsdeurwaarder, mede gelet op artikel 6 EVRM, zich in beginsel kan beroepen op het tijdsverloop tussen enerzijds het ontstaan en ter kennis van de klager gekomen zijn van een klachtfeit en anderzijds het indienen van een klacht. Het komt het hof voor dat een termijn van 3 jaar in tuchtprocedures tegen gerechtsdeurwaarders in het algemeen als redelijk kan worden aanvaard. Deze termijn begint te lopen op de dag waarop de klager van het handelen of nalaten van de gerechtsdeurwaarder kennis heeft genomen of heeft kunnen nemen.

Ook in dit licht is het juist, de effectieve bewaartermijn voor de gerechtsdeurwaarder in elk geval niet langer dan zeven jaar te laten zijn.

De KBvG dringt er daarom met klem op aan, dat de in artikel 3:20 lid 1 genoemde termijn wordt teruggebracht tot zeven jaren. Een voor de KBvG aanvaardbare variant zou zijn dat het eerste lid blijft luiden zoals het luidt, terwijl aan het tweede lid een zin wordt toegevoegd waarvan de strekking is, dan na verloop van zeven jaren na de verstrekking slechts een in algemene termen gestelde mededeling wordt gedaan, zó dat de naam van de overheidsinstantie niet meer wordt genoemd.

Reactie

De stelling dat de een bewaartermijn in de Wet Brp van 20 jaar voor verstrekkinggegevens gerechtsdeurwaarders (of andere instanties) noodzaakt om dossiers ook 20 jaar te bewaren om zich te kunnen verweren in onrechtmatige daad procedures, is onjuist. Het is aan de gerechtsdeurwaarders (of andere instanties) zelf om te bepalen of zij, mede met het oog op een mogelijke vordering op grond van 6:162 – al dan niet ingegeven door de protocolgegevens uit BRP - het verstandig achten om dossiers 20 jaar te bewaren.

De (langere) bewaartermijn volgt uit de uitleg van het Hof met betrekking tot artikel 12, sub a, van de privacyrichtlijn (arrest Rijkeboer). Het bewaren van protocolgegevens is er op gericht dat de burger (over een langere periode) kan nagaan aan wie, welke gegevens wellicht onrechtmatig zijn verstrekt. De volgens de verordening vereiste bescherming van de burger is naar onze opvatting onvoldoende indien, als wordt voorgesteld, de bewaartermijn verkort wordt tot 7 jaar of na 7 jaar alleen nog maar de categorie van ontvangers wordt vermeld.

Vraag/opmerking

De aandacht van de KBvG voor dit onderwerp zal zich niet uiten in een voorstel tot verandering van het wetsvoorstel. Niettemin lijkt de consultatie het moment, stil te staan bij de speling die geleidelijk is ontstaan tussen het begrip woonplaats in het BW en het begrip woonadres in de Wet basisregistratie personen.

Ter wille van de duidelijkheid halen wij hier enkele definities aan. Artikel 1.1 geeft de volgende begripsbepalingen:

o. het woonadres:

1° het adres waar betrokkene woont, waaronder begrepen het adres van een woning die zich in een voertuig of vaartuig bevindt, indien het voertuig of vaartuig een vaste stand- of ligplaats heeft, of, indien betrokkene op meer dan één adres woont, het adres waar hij naar redelijke verwachting gedurende een half jaar de meeste malen zal overnachten;

2° het adres waar, bij het ontbreken van een adres als bedoeld onder 1, betrokkene naar redelijke verwachting gedurende drie maanden ten minste twee derde van de tijd zal overnachten;

p. het briefadres: het adres waar voor betrokkene bestemde geschriften in ontvangst worden genomen;

q. het adres: het woonadres, dan wel bij het ontbreken hiervan of bij toepassing van artikel 2.39 of 2.40, het briefadres;

Deels komen deze overeen met de begripsbepalingen van artikel 1 Wet GBA. Het briefadres wordt nu beknopter omschreven, waar tegenover staat dat het begrip briefadresgever wordt geïntroduceerd en bepaald. Nieuw is dat iemand die een woonadres heeft een briefadres kan kiezen indien de burgemeester van oordeel is dat het opnemen van het woonadres om veiligheidsredenen niet wenselijk is; artikel 2.40.

De memorie van toelichting betoogt op pagina 69 dat met het onderscheid onder o – bij vereenvoudiging: het woonadres is waar iemand woont of, als zo'n adres er niet is, waar iemand naar verwachting gedurende drie maanden ruim zestig nachten zal overnachten - , wordt aangesloten bij artikel 1:10 BW. In grote trekken is dit juist, maar geheel identiek zijn de begrippen woonplaats en woonadres niet.

Het oude arrest van de HR, dat refereert aan de plaats waar iemand woont met zijn gezin, waar hij de zetel van zijn fortuin heeft en zijn zaken behartigt, zodat hij niet weggaat dan met een doel en met het plan terug te keren, laat zich nog gelden. De HR oordeelde dat men tegelijkertijd niet meer dan één hoofdverblijf, lees: woonstede, kan hebben; HR 19 januari 1880, W 4475. In de literatuur, Asser/De Boer 2006, nr 54, wordt als theoretische mogelijkheid gezien dat iemand twee of meer woonsteden en dus twee of meer woonplaatsen heeft. Praktisch is het nauwelijks denkbaar dat de gerechtsdeurwaarder vast kan stellen dat iemands betrekking tot twee of drie woningen gelijkwaardig is en hij - de gerechtsdeurwaarder - dus rechtsgeldig exploit kan doen aan één van die woonplaatsen te zijner keuze. Zou het nauwelijks denkbare zich toch voordoen, dan zou de gerechtsdeurwaarder ook de consequentie van zijn vaststelling voor de relatieve competentie van de rechter moeten overwegen.

Relateert de gerechtsdeurwaarder dat hij het afschrift liet aan de woonplaats, dan is de rechter daaraan gebonden. Het exploit, als akte, levert ter zake immers dwingend bewijs op, behoudens tegenbewijs. De gerechtsdeurwaarder zal slechts tot zijn relaas kunnen komen als hij er in gemoede van overtuigd is dat de plaats waar hij het afschrift laat de woonplaats van de bestemming is. Die overtuiging kan hij hebben op grond van hem bekende feiten en omstandigheden. Hij mag die samenvoegen en er conclusies uit trekken. Een door hem uit de basisadministratie verkregen gegeven speelt daarbij een belangrijke rol, een zo belangrijke dat de tuchtrechter het doorgaans niet verschoonbaar acht dat hij niet kort vóór het uitbrengen van het exploit een GBA-informatie nam, als naderhand blijkt dat de plaats waar het afschrift werd gelaten toch niet de woonplaats was.

De begripsbepalingen van artikel 1.1 werken binnen het kader van Wet basisregistratie personen. De artikelen 45 en volgende Rv kennen het begrip woonadres niet. De woonplaats waarvan die artikelen spreken is de door het BW geijkte woonplaats.

Het is niet geheel probleemloos wanneer het belangrijke gegeven x heeft als woonadres y tot stand is gekomen door een andere waardering van feiten en omstandigheden dan het begrip

woonplaats in het BW veronderstelt en woonadres niettemin als gelijkwaardig aan dit begrip wordt gebruikt.

De waardering is anders, omdat artikel 1:10 BW anders afdaalt dan artikel 1.1 onder o.

Op de eerste trede is er geen verschil: te zijner woonstede, als antwoord op de vraag waar de woonplaats van een natuurlijk persoon zich bevindt, ligt op één lijn met het adres waar betrokkene woont. Hetzelfde geldt voor de verbreding van deze trede: een voertuig of vaartuig met een vaste stand- of ligplaats kan een woonstede respectievelijk een woning zijn. De wettekst noch de rechtspraak beperkt woonstede tot huis; vgl HR 10 maart 1902, W 7738.

Verskil treedt erop bij de trede daaronder. De nieuwe wet ziet als hanteerbare werkelijkheid dat iemand op meer dan één adres woont. Van twee of meer adressen wordt dát adres als woonadres aangemerkt, dat betrokkene naar redelijke verwachting gedurende een halfjaar het vaakst als plaats van overnachting zal dienen. Het BW kent deze fictie niet. Uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat onder de feitelijke omstandigheden, van belang voor de vaststelling van de woonstede, de plaats waar iemand regelmatig 's nachts slaapt de grootste betekenis heeft. Of iemand überhaupt een woonstede heeft, hangt vooral daarvan af. Het is geen toetssteen voor het maken van een keuze uit twee of meer gegeven woonsteden.

Als de gerechtsdeurwaarder let op de frequentie waarmee iemand ergens slaapt, let hij op de frequentie tot dan toe. Jegens hem is degene voor wie het exploit is bestemd niet tot aangifte in de zin van de Wet basisregistratie personen gehouden. Moeilijk zal de gerechtsdeurwaarder de redelijke verwachting kunnen hebben dat de bestemming gedurende een half jaar de meeste malen zal overnachten op de plaats waar hij vandaag het afschrift laat.

Stuit de gerechtsdeurwaarder op een meervoud aan woningen waarmee de degene voor wie het exploit is bestemd een relatie onderhoudt, dan zal hij in het licht van Rv en BW niet dan bij hoge uitzondering kunnen vaststellen dat elk van deze woningen als woonplaats geldt. In dat licht zal hij ook zelden een maatstaf vinden, waarmee hij één woning uit verscheidene als woonstede ergo woonplaats kan kwalificeren. Artikel 1.1 komt bij dezelfde meervoudigheid wel tot de kwalificatie woonadres, dankzij het zojuist weergegeven toekomstige-nachtrustercriterium.

Nòg een trede lager verschijnt het werkelijk verblijf. Bij gebreke van woonstede bevindt de woonplaats van een natuurlijk persoon zich ter plaatse van dat verblijf, bepaalt artikel 1:10 lid 1 BW. Enige bestendigheid is vereist. Een verblijf van geheel voorbijgaande aard is zonder wettelijke betekenis; Hof Den Haag 1 juni 1942, NJ 1942, 726. Op een zodanige plek kan de gerechtsdeurwaarder slechts exploit doen aan de bestemming in persoon. Of de mate van bestendigheid van een werkelijk verblijf toereikend is om deze verblijfplaats als woonplaats te kunnen aanmerken wordt in feite, behoudens latere rechterlijke toetsing, aan de beoordeling van de gerechtsdeurwaarder overgelaten. BW noch Rv dwingt of machtigt hem het andere toekomstige-nachtrustercriterium van de Wet basisregistratie personen te hanteren, namelijk dat waarmee een adres - als een woonadres ontbreekt - tot woonadres wordt gerevalueerd. Dit andere criterium is: de redelijke verwachting dat betrokkene daar gedurende drie maanden ten minste twee derde van de tijd zal overnachten. Bij het doen van zijn exploit kan de gerechtsdeurwaarder die verwachting redelijkerwijs niet hebben.

Er zijn derhalve definitieverschillen. In weerwil van de grote, vaak doorslaggevende waarde die in de ambtelijke praktijk van de gerechtsdeurwaarder aan recente informatie uit de

basisadministratie wordt toegekend, bestaat er speling tussen de begrippen woonadres en woonplaats.

Deze ruimte wordt vergroot door twee bepalingen in de Wet basisregistratie personen, de artikelen 2.39 en 2.40, waarvan de laatste nieuw is. Degene die zijn woonadres heeft in een door de wet aangewezen instelling, kan in plaats van zijn woonadres een briefadres kiezen en daarvan aangifte doen. Dit laatste kan ook, als het opnemen van een woonadres naar het oordeel van de burgemeester om veiligheidsredenen niet wenselijk is.

In elk van deze gevallen is er een woonplaats in de zin van het BW en dus een plaats waar in voorkomend geval ingevolge Rv een afschrift van het exploit moet worden gelaten. De woonplaats is evenwel niet traceerbaar, in elk geval niet door het inwinnen van inlichtingen uit de basisregistratie. In de plaats van het woonadres zal slechts het briefadres zichtbaar zijn.

Gelet op de betekenis van de informatie uit de basisregistratie voor het ambtswerk van de gerechtsdeurwaarder - en daarmee voor de rechtszekerheid in de civiele rechtspleging - zouden woonplaats en woonadres synoniem moeten zijn.

Reactie

U vraagt aandacht voor de speling die geleidelijk is ontstaan tussen het begrip woonplaats in het BW en het begrip woonadres in de Wet basisregistratie personen. Gelet op de betekenis van de informatie uit de basisregistratie voor het ambtswerk van de gerechtsdeurwaarder - en daarmee voor de rechtszekerheid in de civiele rechtspleging - zouden woonplaats en woonadres synoniem moeten zijn.

Wij hebben uw analyse grondig bestudeerd. Onze conclusie is dat de gerechtsdeurwaarder vanwege het niet kunnen toepassen van het 'toekomstige nachtrustcriterium' voor een situatie zou kunnen komen te staan waarin hij feitelijk meent dat de bestemming op adres a zijn woonplaats heeft, terwijl hij uit de GBA (straks BPR) een (valide) adres b doorkrijgt als woonadres. Dat zou bij een situatie van twee of meer woonadressen kunnen als uitgaande van de feitelijke situatie (heden en recent verleden) de gerechtsdeurwaarder constateert dat de bestemming regelmatig overnacht op adres a, terwijl dat in de toekomst adres b zou kunnen zijn, waarvan de GBA (straks BRP)-ambtenaar op de hoogte is (vandaar adres b als woonplaats in GBA (straks BRP)), maar de gerechtsdeurwaarder niet. Hetzelfde zou zich kunnen voordoen ten aanzien van 'werkelijk verblijf' in situaties waarin iemand nergens woont. De genoemde situaties zijn vooral theoretisch en zullen zich in de praktijk nauwelijks voordoen.

Het GBA-adres speelt in de praktijk van de gerechtsdeurwaarder wél een belangrijke rol (de tuchtrechter bijvoorbeeld hecht zeer sterk aan zo recent mogelijke raadpleging van de GBA), maar niet een doorslaggevende. De gerechtsdeurwaarder zal - zoals u aangeeft - slechts tot zijn relaas kunnen komen als hij er in gemoede van overtuigd is dat de plaats waar hij het afschrift laat de woonplaats van de bestemming is. Die overtuiging kan hij hebben op grond van hem bekende feiten en omstandigheden, waarvan de informatie uit de GBA er één is, maar niet de doorslaggevende. Hij mag alle feiten en omstandigheden samenvoegen en er conclusies uit trekken.

Wij zijn van mening dat in de genoemde theoretische sporadische situaties de gerechtsdeurwaarder op zijn eigen verantwoording een keuze zal moeten maken, waarbij hij desnoods gemotiveerd het GBA (straks BRP)-adres niet gebruikt.

Meer in zijn algemeenheid merken wij nog op dat er, naast het door u geconstateerde verschil in wettelijke betekenis van ‘woonplaats’ in het BW en ‘woonadres’ in het wetsvoorstel BRP, meer verschillen zijn tussen het wetsvoorstel BRP en andere wetten met betrekking tot begrippen als ‘adres’ en ‘ingezetene’. Gelet op - vaak met goede redenen – verschil in wettelijke betekenis van deze begrippen, kan de BRP niet iedereen “zijn” gewenste antwoord geven. De BRP is wel voor al deze gebruikers een belangrijk hulpmiddel.

Overigens hebben we de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel wel uitgebreid met een verwijzing naar de ook door u gememoreerde literatuur en rechtsopvatting omtrent de betekenis van het begrip wonen.